

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglas, itd. tiskaju se nuputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napíše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847/849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasti male stvari, a neslogu tvo poltvari“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kl.).

Izlazi svakog četvrtka u podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju a nepodpisani ne tiskaju a nefrankirani ne primaju. Predplata se poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5—, odu. K 2:50 na pol godine. Izvan carevine više poštarina. Plaća i utičuje se u Puli.

Pojedini broj stoji to h, zanostali 20 h, koli u Puli, toli izvan ista.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Loginja i dr. prije J. Krmpotić i dr.“ (Via Giulia br. 1), kamo neka se predložitvu sva pisma i pristalo.

Naš jezik kod naših sudova.

II.

Kad čovjek pomisli, da se u našem stoljeću može što takva dogoditi, sgraža se, i mora da gubi povjerenje u suce, i neće ga opet dobiti, dok se ne zadovolji najpravdnijem našem zahtjevu, da jezik naš bude od svakog suca razumljen i od njega rabljen. Onda, onda tekar...

Neće se krivo pisati izkaze preslušanih osoba, ako sudac bude znao i rabio jezik tih osoba. Naravski, da će nam se predbaciti, da to nije još danas moguće, jer da sudsko činovništvo ne pozna u obće ili pozna prešlabo naš jezik. No tome se dađe pomoći. Prije svega moralo bi se odrediti, da sa našim ljudima dodju u dodir samo takvi suci, koji poznaju naš jezik. Ina ih veći dosta. Onda bi trebalo naložiti onim, koji ga ne poznaju, da ga u neko vrijeme nauče, a ako ne uspiju, neka ih se pošalje — to bi oni i sami želili — u takve krajeve, gdje im naš jezik nebi razbijao usni bubanj. Na koncu — a to je glavno — nebi se smjelo uzeti u obzir kojekakve svjedočbe, izdane u tom pogledu, jer su ove — znamo iz prakse — vrlo često varave.

Neće tuženik doći pred sud nepripravan i bez da zna radi čega i na temelju čega je tužen, kad bude tužba napisana i pročitala mu se bude u njegovom jeziku. U tom pogledu je državno odvjetništvo sada postalo nešto popustljivije i mi opažamo tu i tamo, da ono prikazuje tužbe u oba jezika — dakako, kad se radi o našim ljudima, koji taljanski neznaju. No dvojezičnost tužbe je danas vrlo opasna, jer — a to je valjda svrha — kad k razpravi pristupi taljanas — branitelj, često puša pročita se samo taljanski dio, a hrvatski se posvema mimoidje. Dvojezičnost dakle ne ide; državno odvjetništvo imalo bi sastavljati tužbe u taljanskom jeziku za taljanske tuženike, a u hrvatskom za hrvatske, to je pravo, a dvojezičnost je nezakonita. — To propisuju indirektno §§ 248. i 252. k. p. i tako mora da bude. To vrijedi pak osobito kad tuženik neima

svog branitelja, no vrijedi i onda kad ga ima. Kad ga ima vrijedi iz razloga, što na razpravi može koji svjedok — i to često dogadja — izkazati nešto novo; čega ni tuženik ni branitelj predviđati nisu mogli. Ako dakle tuženi to ne doznaje, a branitelj, jer slabo informiran, ne može da pobije, tuženikovo je stanje krivnjom suda, pogoršano, dok bi možda, znajući o čem se radi, tuženi to lahko mogao pobiti, dokazati protivno, opravdati se. Tukvi slučajevi nisu riedki i Bog zna, koliko je tuženika radi takvog postupanja štetovalo!

Neće mu se zapriječiti, da na svoju obranu štogod odgovori državnom odvjetniku — tužitelju, kad bude ovaj govorio jezikom, kojim se tuženi služi kod razprave. To ima pravo zahtijevati tuženik i nesmije se zadovoljiti prievodom tužiteljevog govora, jer drugo je, čuti jedan govor u originalu a drugo u prevodu; drugo iz ustiju govornika a drugo iz ustiju tumača, koji može i nehotice da krivo prevede, da krivo shvati. Pravo da to zahtjeva ima tuženi i po § 255. k. p., čim mu taj § daje pravo, da na tužiteljev govor odgovori, da ga pobija. No to pravo postaje iluzornim, ako tužitelj govori jezikom slabo ili ništa poznatom tuženiku i za to mora se zahtijevati, da taj postupak državnog odvjetništva već jednom prestane.

Lakše i uspješnije će se braniti tuženi, kad mu bude dan — gdje je to slučaj — branitelj, koji ga razumije, kojemu može sam, lahko, i shvatljivo opisati čin, prijaviti važne okolnosti, dati u ruke nove dokaze itd. Naravski, da kad tuženi izabire sam sebi branitelja, da je on sam kriv, ako štodi izborom takovog čovjeka, koji ga ne razumije. Tu je šteta privoljena i pravo je, da ju nosi: mogao si uzeti branitelja svoje krvi, ta takvih, hvala Bogu, dosta već imamo i ovi su mnogo vrijedni, ako ne i vrijedniji od protivničkih. Kod sudista pak, gdje se siromašnom čovjeku daje uređovno branitelja, ondje bi morale oblasti — odvjetnička komora, odnosno predsjednik sudista — gledati, da nas čovjek ne dobije za branitelja čovjeka, koji ga ne razumije. To vrijedi osobito, za

rovinjski tribunal, gdje predsjednik imenuje takvog branitelja, i on kad nema branitelja koji pozna tuženikov jezik, neka imenuje braniteljem sudbenog jednog činovnika, koji će — o tom smo uvjereni — to drage volje na sebe preuzeti i savjestno braniti. Tuženi će pak većom nadom, većim pouzdanjem doći k razpravi i većim se povjerenjem na njega osloniti, njemu svoju sudbinu povjeriti.

(Sliedi.)

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 29. jenara 1907.

Jučer, dne 28. jenara 1907., obdržavala se je posljednja sjednica zastupničke kuće carevinskoga vieća.

Ministar predsjednik odgovarajući na neku interpelaciju rekao je da vlada u obće želi, da zemaljski sabori zasjedaju. Još nije odlučila bi li zasjedali za vrijeme kad budu izabore za carevinsko vieće raspisani. Proti zasjedanju govori to što bi se u saborih mogla razviti prevelika agitacija i što bi sabori mogli biti jako izvana uplivni. Nadalje govori proti zasjedanju u takovo doba okolnost da se ne bi smjelo držati na otvorenom skupština nit gdje sabori zasjedaju nit tamo oko.

Prešno se je razpravila zakonska osnova glede preuređenja najvišega sudišta tako, da će po njoj o manjih stvarih moći suditi i manje sudaca, također tri.

Prešnim putem privolilo se je na troškove za trčansku luku. Već se troši par godina ali bez ustavne privole. Sad se je i ona dala.

Prešno se je razpravilo sve predloge tičući se biednoga stanja. Tu bijaše prihvaćena i vladi na uvaženje izručena također resolucija zast. Spincića, kojom se vlada poziva da drži na pameti da kod ladanjskoga pučanstva u Istri vlada trajno biedno stanje, i da digne gospodarsko stanje toga pučanstva.

Bilo je pročitano prema svrsi sjednice još prilčno interpelacija, među njimi i ona zast. Spincića, kojom se pita gosp. ministra financija hoće li da ukine kao

neopravdan i nezakonit oglas c. k. kn. nadzornictva u Puli kojim je uveo drugi tarifni rasred potrošarina u občini Kastavskoj, tobož „gradskoj“ sa preko 10 hiljada stanovnika.

Predsjednik grof Vetter držao je dug govor, u kojem je nabrojio sve što je zastupnička kuća kroz šest godina uradila. Oprosilu se sa gospodom zastupnici i gospodom ministri, te pozdravio činovnike.

Zast. dr. Kathrein pozdravio je ganutljivim riečmi predsjednika i podpredsjednika kuće, te pohvalio za njihov rad činovnike i druge.

Okolo šest sati bilo je sve gotovo. Zastupnici su se još medju sobom rukovali.

Gospodska kuća imala je sjednicu i jučer i danas, to je razpravila sve osnove podnešene joj od zastupničke kuće. Prihvatila je kongruu, i to također predlog zast. Perića, koji se tiče poglavito fratara dušobrižnika u Dalmaciji.

Beč, 27. jenara 1907.

Već par tjedana i više nije ni prepoznati one zastupničke kuće, u kojoj se nije moglo po cele tjedne, po cele mjesec, da nit godine, razpraviti ni jedne zakonske osnove. Sada je ta kuća razpravljala po cele dane. Njezine sjednice trajale su od 11 prije podne do 8 do 9 do 10 u večer, i tu se je razpravljalo, i razpravilo i u jednoj sjednici više zakonskih osnova, medju njimi također dosta znamenitih, zalibože i takovih, koje će za svu budućnost porezovnike ohteretiti. Sve je išlo prešnim putem.

Kod tolike radnosti zastupničke kuće radila je i gospodska kuća, da razpravi one osnove koje je prihvatila zastupnička, te obdržavala netom prošloga tjedna tri sjednice što je kod nje velika riedkost.

Dne 21. i 22. jenara razpravljalo se je najprije o prešnosti zakonskih osnova glede povišenja dohodaka c. k. činovnikom i profesorom te c. k. učiteljem, te glede pokrivanja odnoshnih troškova; a pak u stvari o svakoj tih osnova napose. Usljed preeraznih molba činovnika i profesora, da

pomogne istarskom patniku, kojeg on toli ljubi. On sastavi u Trstu društvo, koje će sakupljati milodare za stradajuće istarske seljake. Sam bi išao svojom glavom pokucati na vrata trčanskoj gospodi te moliti milostinju, i više puta mora da ode praznih ruku, ali ipak to mu ne smeta, on prosi dalje te sakupi se u kratko vrijeme 50.000 forinta, za koji novac se je kupio živež te podijelio medju stradajuće Istrane.

Godine 1854. bi Dobrila imenovan kanonikom i župnikom sv. Justa u Trstu. Tu pokazao se on pravim i revnim pastirnom. Kako je više srbio za dobro svojih župljana pokazao osobito god. 1855. kad je harala strašna kolera u Trstu. On je polazio k okuženim bolesnicima ne mareći za vlastito življenje te ih tješio savjetom i svetotajstvima.

(Konac sliedi.)

PODLISTAK.

Pučko predavanje u Pazinu.

Iz životopisa biskupa Jurja Dobrila predavae Franje Frankola 13. I. 1907.

(Konac.)

Tegotno dodje u Karlovac; nu sa tim većom marljivošću poprimo se ondje nauka, te dovrši sa odličnim uspjehom ondje 6 razreda gimnazije, dogodivši mu se, kad bi u drugom razredu, nezgoda jedna, kad moradoše da zapusti radi kuge Karlovac. Došavši najme do medje Istarske ne puštaše ga dalje te mora da se opet povraći u Karlovac. Po dovršenih šest razreda gimnazije vrati se Dobrila kući. Opet je sada zabrinut, kako da dovrši dva zadnja razreda gimnazije t. zv. filozofiju, posto nema materijalnih sredstava. Nu Dobrila nema zdvajati sakupi nekako 4 forinta; učini mali svežanj od svoje loše rubenine, pa ajde pjeske u Goricu prosi da ga prime

u filozofiju. Makom mu podje za rukom, da bude tamo primljen, jer g. ravnatelj se izgovaralo, da iz Karlova dolaze slabo pripravi djaei. Jedino svojim izvrstnim svjedočbama i preporuci svojeg nekadašnjeg učitelja Radetića, kojeg posjeti u Trstu imao je zahvaliti, da bi primljen u Goricku filozofiju. Kuvavno nu isto u prvom početku; morase odčivati pod yedrim nebom na klupama šetalista nekoga, a jedan siromašni obrok dobivaše kod Franjevaca na Kostanjevici. Ali dobri Bog providi i ovdje za vrijednog Dobrila. Ravnatelj filozofije, koji mu bi u početku protivan, zavoli ga u kratko radi njegovog uzornog ponašanja i odličnog učenja te mu proskribi instrukciju u nekoj bogatoj obitelji, gdje dobi Dobrila budava stog i svu opskrbu. Poutavao je u ovoj obitelji dječju i kasnje kroz četiri godine kad je bio u sjemeništu. Nakon toliko mučnog školovanja, dovrši Dobrila napokon godine 1837. svoje nauke. Kroz cijelo ovo vrijeme

dobio je od kuće samih 10 forinta; a i ovi mu se izgubiše negdje na pošti.

Pok. biskup trč. Ravnihar zaredi Dobrila u svećenik mjeseca rujna 1837, a na Majku Božju sv. ružarija reče svoju prvu sv. misu u Tinjanu. Službovao je za kratko vrijeme kao duhovni pomoćnik u V. Munuma i Hrušici. Zatim pošalje ga prev. biskup na više bogoslovске nauke u Beč. Položivši ondje sve stroge ispitu sa vrlo dobrim uspjehom službovao je Dobrila kao kooperator u Trstu, onda kao vjeroučitelj i ravnatelj ženske pučke škole u Trstu. Godine 1849. pozvao ga biskup bogoslovca II. godine za profesora i ravnatelja u sjemeništu. Svo ove službe obavljao je Dobrila veoma pohvalno i savjestno. Za dobu dok je bio ravnateljem u sjemeništu u Trstu, zavlada u Istri veliki glad godine 1852. i 1853.; ubogi vapi za kruhom al kruha nema. Dobrila zaboli kod sreća kad čuje ovaj otajni vapaj, pa eto pripravna njegova plemenita sreća da

im se poboljša plaće ili bar dađe draginjske doplatke, vlada bješe odlučila dati za ovu godinu jednokratne podpore u ukupnom iznosu od 20 milijuna kruna; a onda od 1. jenera 1906. poboljšati nekim nešto plaće. U proračunskom odboru, privolom vlade, promijenilo se to u toliko da se jednokratne podpore neće dati nikomu, nego da će se poboljšati plaće, i početi izplaćivati ih 1. aprila t. g. Cielokupni godišnji iznos povećanja iznosi kakvih 80 milijuna kruna. Za ovu godinu će se odnosno svotu uzeti iz blagajničkih pretičaka. Za sljedeće godine povećat će se negdje paze. Razni zastupnici htjeli su još i drugih poboljšica, ali se je odlučilo da se nikakav takav predlog ne primi. Ministar financija rekao je, da mu se je predbacilo lahkoumnost što je došao sa predlozi o podpori ili poboljšicah činovnikom i profesorom. Dalje da c. k. vlada ne može ići. I ako bi se primio još ma koji predlog koji bi još jače obtežilo državne blagajne, on ne bi dao na sankciju predloženih osnova. Tako je ponovno rekao u proračunskom odboru i u zastupničkoj kući, i ni jedan predlog pojedinih zastupnika nije bio prihvaćen. Mnogo zastupnika bilo je pače i proti osnovam vlade i proračunskoga odbora. Vidilo se je to kod glasanja. Često se je moralo dugo zvoniti dok se je sakupilo u dvorani do 100 zastupnika, jer toliko ih najmanje treba a da može glasanje voljauo biti. Mnogi zastupnici bi htjeli da se preuredi uprava, da bude jednostavnija, da bude manje činovnika pa makar i bolje plaćeni. Manje, ali dobrih i radnih.

(Slijedi.)

Politički pregled.

U Puli, dne 30. jenera 1906.

Austro-Ugarska

Carevinsko vieće zaključeno je u svečanoj sjednici ponedjeljak dne 27. o. mj.

Novi izbori za carevinsko vieće obaviti će se u prvoj polovici mjeseca maja; glavni izbori vršiti će se voljdu dne 7., a naknadni ili popunidbeni dne 14. maja. Gospodska kuća razpravila je osnove, što no ih je u potonje vrijeme rješila zast. kuća, među kojima osnove o vojnom kreditu, o novačkom kontingentu i o obskrbi vojnih udova i sirota. Sve su ove osnove primljene bez promjene.

Iz Beča javlja se, da će osnova o izbornoj reformi dobiti, kako se glasa u parlamentarnim krugovima, odmah pravišnju sankciju, te da će danas biti proglašena.

Iz Beča se javlja: Povodom sretno dovršene izborne reforme te zaključka sadašnjeg rajhrata odlikovani su svi ministri.

U hrvatskom saboru provadja starčevićanska čista stranka obstrukciju za razprave adrese na kralja. U posljednjoj sjednici stavljen je s te strane predlog, da bi se držale svakog dana dvie sjednice t. j. u jutro i po podne; u jutranjoj neka se razpravija o nacrtu adrese a u popoldnašnjoj vladine osnove o reformah. Taj je predlog saborska većina odklonila, te će čista stranka po svoj prilici nastaviti u saboru obstrukciju. Neobične burne sjednice u tom saboru mora da ožalostie svakog rodoljuba, jer nesamo što spriječavaju svaki ozbiljni rad u saboru, već štete također dobru glasu hrvatskog naroda i njegovog zakonodavnog tijela.

Crna Gora.

Dne 27. o. mj. predalo je ministarstvo Radulovićevu svoju ostavku, koju je knez primio. Uzroci tog ostavci nisu poznati pošto ne bijaše nikakva sukoba ni u samom ministarstvu ni između kneza i vlade — u koliko je javnosti poznato.

Srbija.

U stanu kraljevića eksplozivno je 27. o. mj. barut uslied neopreznosti podvornoga osoblja, ali eksplozija na sreću nije

imala nikakvih zlih posljedica. U lovačkoj sobi kraljevića stajala je blizu peti posuda sa barutom, koji je bio tu pripravljen za nabijanje pušaka i pravljenje raketa. Peč je bila jako naložena, te je vrlo vjerojatno, da su iz nje vrenule iskre i barut upalile.

Rusija.

Po današnjim vijestima izabrano je u 28 gubernije 1331 birač, od kojih pripada 600 desnici, 458 umjerenima, 35 kadetima, 238 socijalistima. Od 682 birača pripada svećeničkom staležu 362.

U radničkoj kuriji u Petrogradu izabrano je u svem 138 birača, od kojih spada njih 77 ljevici, 1 desnici, 4 umjerenim, 1 je oktobrist, 3 su kadeta, 3 socijal-demokrata i 11 socijalnih revolucionaraca.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Veliki ples. Prvi istarski Sokol u Puli priredjuje sutra dne 1. februara 1907. veliki ples u dvorani „Nar. Doma“. Svira vojnička glazba. Početak u 8 $\frac{1}{2}$ sati u večer. Ulazne cene: Za članove po osobi 1 K, za obitelj 2 K. Nečlanovi 2 K, za obitelj 5 K. Odjelo sokolsko ili crno. Pristup imaju samo pozvani.

Upozorujemo sve naše u Puli, da i ovogodišnji veliki ples neće svojim sjajem zaostati za prošlogodišnjima, ako ih neće ove godine i nadkriti. S toga sutra svi u „Narodni Dom“ na veliki ples!

Narodni darovi. Na uspomenu prvog posjeta „Narodnog Doma“ u Puli daruje huđučki pop za Družbu K 5. — Živio!

Hrvatska Čitaonica u Rovinjskom Selu. Dne 3. veljače o. g. u 2 sata po podne obdržavat će Hrv. Čitaonica u Rovinjskom Selu svoju redovitu glavnu godišnju skupštinu sa sljedećim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsjednika, 2. Izvješće tajnika-blagajnika, 3. Izbor novoga odbora, 4. Mozebitni predci.

Samovolja sudaca. Dne 19. t. mj. držala se, pred okružnim sudistom u Rovinju kaznena razprava proti njekom Gruru Stoković radi teške tjelesne ozlede. Razpravi je predsjedao savj. g. dr. Sbiša — toga treba si zapamtiti — a za branitelja pristupio je odv. dr. Depiera, o kojem je poznato, da pozna dosta dobro naš jezik (rođen je u Tinjanu, dakle nije čudo. Op. ur.)

Tužba proti Stokoviću — neznamo zašto — bila je sastavljena i u taljanskom i u hrvatskom jeziku, akoprem tuženik nije govorio ni razumio drugog van ovog posljednjeg jezika. — Čim je predsjednik otvorio razpravu, predložio je branitelj, da se pozove na razpravu tumača za hrvatski jezik i da se tužba pročita samo u taljanskom tekstu. Tim predlozima branitelja je predsjednik bez opazke udovoljio i dozvao tumača, pročitalo je samo taljanski dio tužbe izpustiv hrvatski, bez da bi bio tuženika ni zapitao, da li je tim nezakonitim i samovoljnim postupanjem njegovim zadovoljan. Da se pak taljanske pročitano spise nije prevelo tuženiku i da se razprava vodila skroz na skroz taljanski, to je tako razumljivo, da je suvišno to spomenuti.

Samovolja savjetnika Sbiša nije se pak ograničila na do sada spomenuto, jer je isti, akoprem znade, da svaki tuženik ima pravo, da doznaje sadržaj presude, proglasio ju samo u taljanskom jeziku, i u tom jeziku ju valjda i pismeno sastavio, javiv, po starom običaju, tuženiku samo koliko je mjeseca dobio zatvora i koliko ima da plati oštećeniku.

Evo, tako vodi razprave savjetnik Sbiša i tako rade i drugi predsjednici razprava, i još će naši protivnici na nas i na naše suce napasti. ako se bude zahtjevalo, da ta po pravicu tako stetna samovolja gospode predsjednika kaznenih razprava, već jednom prestane. Tim slučajem smo započeli i nadamo se, da ćemo do-

skora drugi kakav slučaj javiti njegovoj preuzvišenosti gosp. predsjedniku višeg sudišta u Trstu, da vidi, kako se liepo, zakonito i pravedno u Rovinju — (a tako i drugdje u Istri), aministrira justitia!..

X.

Lošinjski kotar.

Krunski prinosi za družbu.

Potpisanim povjereniku kluba „Cirilo- Metodski zidari“ za sabiranje narodnog poreza uplatiše iznos od 1 K sljedeća gg.:

a) Mali Lošinj.

Božica Pfeffer, učiteljica, Katica Vučković, učiteljica, Betti Markus, učiteljica, Jos. A. Kraljić, učitelj, Pavao Šabalja, svećenik, Daniel Nikolić, trgovac, Dr. Kl. Kv. Bonefačić, župnik, Ivka ud. Fucić, S. Kv. Kozulić, narodni zastupnik, Ivo Žic, svećenik, Josip Vidulić, posjednik, Dinka Vidulić, Vjekoslav Volarić, svećenik, Ambrož Haračić, profesor, Ivan Rasković, operni pjevač, Franjo Skopinčić, učitelj, Josip vit. Martinolić, kapetan, Milan pl. Kiš, pravnik, Uldrih Capponi, kapetan, Dragutin Ivančić, kapetan, Pero Galzigna, upravitelj Kanajta, (Krk), I. Drpić, trgovac, Nereo Vidulić, trgovac, Ivan Martinolić, kapetan, Ivan Martinolić, gostioničar, Josip Picinić, ljekarnik, Bono Karčić, ljekarnik, Antun A. Martinolić, jarbolaš (1 K i 1 h), Dinko Busanić, mornar, Ivan Lovrić, posjednik, Josip Čadević, posjednik i društvo „Zora“; ukupno 32 K.

b) Veliki Lošinj.

(Sabrao Matko Maratić, svećenik.) Matko Maratić, svećenik, O. Jacint Rušin, Antun Petrina, svećenik i Ivan Antončić, pravnik; ukupno 4 K.

c) Unije.

(Sabrao Matko Milovčić, svećenik) Radoslović Antun pok. Ivana, Radoslović Antun Antunov, Radoslović Ivan pok. Ivana, Radoslović Antun pok. Antuna, Kozulić Dinko, Ferluga Ivan, Nikolić Martin pok. Andrije, Karčić Ivan pok. Antuna, Karčić Ivan Ivanov, Haljč Niko, Haljč Antun, Haljč Dinko; Karčić Ivan pok. Andrije, Nikolić Martin Martinov, Karčić Ivan Andrijin, Karčić Andrija pok. Gaudenta, Nikolić Antun Markov, Nikolić Marko Antunov, Karčić Ivan pok. Ivana, Šegota Antun stariji, Šegota Antun mlađji, Nikolić Marko Markovac, Nikolić Stjepan, Karčić Ivan Martinov, Kurčić Antun pok. Matije, Nikolić Stjepan mlađji, Radoslović Andrija, Nikolić Andrija pok. Andrije, Radoslović Ivan pok. Matije, Nikolić Ivan Simunov, Galašić Antun pok. Ivana, Karčić Andrija Matijin, Karčić Gaudent, Karčić Pavao, Karčić Matija, Karčić Antun Pavlov, Karčić Izidor, Nikolić Antun pok. Ivana, Karčić Konstantin, Nadalin Gaudent, Šegota Andrija, pok. Ivana, Rerečić Marko, Karčić Antun pok. Andrije, Belanić Antun, Karčić Roman, Karčić Antun Antunov, Karčić Andrija Dinkov, Nikolić Andrija Andrijin, Karčić Andrija Antunov, Karčić Andrija pok. Andrije, Šegota Andrija pok. Andrije, Karčić Matija Dinkov, Galašić Ivan, Červelin Petar, Červelin Jelena, Galašić Marija i pop Mate Milovčić; ukupno 57 K. Ukupni iznos od 93 K odaslan je klubu „Cirilo-Methodski zidari“ u Zagreb. Plemenitim darovateljcem bila od Boga plata u narodnu zadužbina!

Mali Lošinj, 20. siječnja 1907.

Jos. A. Kraljić, rav. učitelj.

Voloski kotar:

Zabava u Podgradu. Od tamo nam pišu da je tamošnje mlado pjevačko tamburasko društvo „Gorska Vila“ priredila koncert decembra pr. godine i na sv. Tri Kralja svojim članovim i pozvanikom u krasnih prostorijah „Narodnog Doma“ dyle vrlo dobro uspjele zabave. Kod zabava sudjelovao je mladi pjevački zbor, koji se je još većim ravnanjem svog zborovodje g. Grma dično ponio. Ođigrano su veoma lijepe nekoje veselogre, koje su domaći diletanti točno odigrali i koje su mnogobrojne slušatelje veoma liepo zabavile.

Očekujemo od marljivog odbora „gorske vile, da će opet do mala sakupiti oko sebe mnogobrojne svoje prijatelje i stavatelje u „Narodnom Domu“.

Mošćenice. Božićnica koju je priredila ženska podružica družbe sv. C. i M. ispala je na opće zadovoljstvo. Odbor se najliepše zahvaljuje svim koji su doprinijeli da se oživotvori ta namisao, osobito pak onim, koji su znatno pripomogli. Mil. gđja Fani Stanger 10 K, mil. gđja. Laura Švriluga 10 K, presvj. gosp. dr. F. Nagel 10 K; vel. g. Puž za otkup od čestitanja 4 K u kao ulaznina 10 K, vel. g. J. Krizman up. žup. 5 K, vel. g. R. Jelusić 2 K, g. P. D. 2 K, g. J. Rubinić 2 K. Jednoć u ime nadarenih i odbora najliepša hvala a od Boga plaća.

Buduć da odbor nije mogao prije u tu svrhu prirediti zabavu, priredjuje 2. veljače o. g. kostimirani ples sa deklamacijom „Notturmo“ i predstavom „Neguđican posjet“. — Pozdravni govor gđjica J. Negovetić. Deklamira g. H. Dešković. Predstavljajući: gđjica. K. Krnetić, L. Riečan, F. Grabrovac, gg. Ivanušić i Dešković. Za mnogobrojni posjet preporučuje se najtoplije odbor. Ulaznina za članice 40 fl. za nečlanice 60 fl., gospoda 1 K. Da. ovi se primaju sa zahvalnošću.

Odbor.

Pazinski kotar:

Dječki koncert u Pazinu. U večer 22. t. m. priredilo je dječtvo naše pazinske gimnazije svoj godišnji koncert, na korist svog pripomoćnog društva.

Pošto je poznato, da se naše dječtvo u svojim koncertima uvijek izkazalo, pozabavit ćemo se kratko sa njegovim izpadkom.

Malo iza urečene dobe, kad je mnogobrojno občinstvo (4—500 osoba), zauzelo bje svoja mjesta u novoj, jednostavnoj ali vrlo simpatičnoj dvorani „Narodnog Doma“, digne se zastor i na vrlo ukusno uređenoj pozornici pokaze se stari sljepac, u našem seljačkom odijelu, vodjen od dječka. Kad je stari sljepac zasjeo na kamen, začu se za malo u napjevu naših narodnih sljepaca gudačim popraćeni proslov. Mnogi stalno očekivali su, da će se među občinstvo razdijeliti proslov slavit po starom običaju, ali naše dječtvo udjeno secesionističkim idejama, postavi proslov u usta narodnog pjevača, i mi osim proslova čušmo i reprodukciju ne rijedkih sljepačkih napjeva. Tko je sljepca ikad pjevati čuo, činilo mu se da ga opet čuje, a tko čuo nije, stvorit će si dobar pojam o našim sljepačkim napjevima. Djaci su poučno sa zabavnim dakle spojili. Osmoškolac F. Rapoček u danju mu ulozil divno je uspio. Pjevački i tamburaski zbor naše gimnazije nam je već poznat, i za to nas nije začudio, da su tako dobro i točno, pod ravnanjem velčaslužnog pred. pater Zajca, otjerali, odnosno odigrali njihove točke rasporeda. Općinstvo dakako nije bilo skroto aplausom i zborovi na uzdarje otpjevaše ili odigraše još koji komad izvan rasporeda. Hvala i čast zborovima i njihovom vrijednom zborovodji!

Iznenadilo je pak občinstvo učenik Voutk, sa svojim fino odigranim solom na violinu, i time je pokazao, da ako medj dječima nema virtuozu na violinu, ipak ima mladež, koja uz svu brigu za školu, mudje vremena da se bavi glusom i pomoću svog talenta zdivi slušateljstvo.

Harambašić-Viharovo „Tiho more“, pjevano je stalnim i simpatičnim glasom učenika Defara, dopalo se također općinstvu i ono mu nije ostalo dužno burnog pljeskanja, kad je pozornicu ostavljao.

Opće i veliko uzivanje opazilo se i kod deklamacije kastavea Brčića. Zgodan sadržaj deklamacije „Brzojay“ dopao se svima, ali Brčić je povrh toga znao tako dobro, tako liepo deklamovati, da je občinstvo prigodice probudjenim smijehom prekidalo ga, ali se on smeo nije i dokonča svoju deklamaciju, pokazavši se doraslim danju mu ulozil.

Vrlo dobro su predstavljali naši djaci u šalojri „Jedna odjeća na trojicu“. Predstava pobudjivala je mnogo smijeha pa skoro i nulkato, muzko i žensko, sve je uživalo. Iza koncerta mladež dade se na ples, koji je vrlo animiran, zaključen bio u 4 i pol s. u jutro, dok je za to vrijeme u prostranim sobama vladalo najbolje raspoloženje.

Naše djactvo kao što se izkazalo pri koncertu izkazalo se i poslije njega i njihovo eksenplarno ponašanje ne služi samo njemu, već i njihovom ravatelju i profesorima pa i nama na čast.

Ta lijepa večer, što nam prirodise djaci, ostavit će nam trajnu uspomenu i nadu da ćemo još često put takvih koncerta doživiti.

Osim moralnog uspjeha djaci su imali i bogati materijalni uspjeh, jer se te večeri inkasiralo oko pol tisuće kruna i nada je da će ta svota porasti kad budu oni koji ne prisustvovali plesu poslali svoj obol za našu nadobudnu mladež.

X.
Sjajni ples hrv. čitaonica u Pazinu. U srijedu dne 6. veljače 1907. priredjuje hrv. čitaonica u Pazinu „Sjajni ples“ u narodnom domu.

Početak u 9 sati na večer. — Ulaznica po osobi K 3, a za obitelj K 5. Svira vojnička glazba. — Odljelo salsonsko. Plesni red dijeli se na ulazu.

Iz Labinštine pišu nam: Ala je naša škola u Ripendi trn u oku našim Labinjanom! E horne, pred nosom im je, vide ju svaki dan. Ako idu na „Forticu“, moraju gledat našu školu; ako idu prama groblju vide našu školu — idu li prama Rabcu ili Sv. Nedelji vide opet školu, ta svoju neprijateljicu, a u njoj, brajano moj, do 100 (97 u uho dr. Gheri) mladih sokolika i sokolice.

Dru. Gheri legla je osobito ta naša škola na želudac. I u općinskoj sjednici, dne 17. 11. 1906., činilo mu se „shodnim“, da iskali svoju žuč onim svojim piskuljivim glasovi „proli našoj školi rekur“ (među ostalim), da je ta škola u „stali“. Pak nadalje: „Il nemico ci è avanti le porte, dobbiamo stare all'erta“. Uzalud gospodine doktore! Ta pokušali ste već svasta, da spriječite širenje narodne svijesti na Labinštini, ali uzalud. Koga li nije onaj glasoviti „Uno qualunque“ iz Labina hotio ocniti pa makar izmislijotinami kad ne može zbiljom. Svećenici su mu osobito na želudac. U zadnje vrijeme i nekoi čestiti činovnici. Ne idu li činovnici njegove narodnosti (uno qualunque) na plesove „Lege“ itd. Dobro! Mi nemamo ništa protiv. Ali što je dozvoljeno jednim, moralo bi biti i drugim.

Zasto pak zamjera „Uno qualunque“, pa bio on makar „testa... di legna“ našim nedužnu zabavicu prigodom otvorenja škole.

Labinština, se budi gosp. doktore, usuprot svim Vašim i „Uno qualunque“ protivnim nastojanjima. Recite mi samo jednog poštenog kmeta koji je neodvisan od gospode, koji će vam kazati da je „Talinjan“, dat. ču. vam sto kruna, a to je „altroché lijepa dijeta“. Zaludu su vani socijalistički znakovi, kao crveni karanfil na prsima, ljudi vam ne vjeruju, a meni Hrvatju pričinate se sa crvenim karanfilom da ste „Hrvat pravas“, pa skoro da vas nisam jednog dana poljubio na trgu. Vi bi doista najpametnije učinili da ostavite politiku, jer i sami znate, da Vas nemaju rado ni sami Labinjani (gradjani) a kamo li pak naši vanjski ljudi. Općina Labin mora doći u hrvatske ruke, o tom ste, ja bi se i s vama okladio, i vi sami ovdje došli i to u nedalekoj budućnosti, a koga se ne voli, toga se ne drži u svojoj službi. Počmite s toga slobodno pripravljati „baule“, jer inače ne ćete dospjeti na vrijeme. Nek vam budu primjerci sami vaši Labinjani, koji su ostavili jedan za drugim Labin. Ta eto i barun Lazzarini, koji vas je spasio ovaj put uz pomoć

c. k. vlade, odmaglio je. A zašto? Vidio i on da se ne može više vući za nos naše ljude. Jedan put i — dosta. Mi mu želimo dobar put, a ako je išao u Afriku, preporučujemo ga najtoplije Njegovom Veličanstvu Meneliku, poznatom prijatelju Talijana. Servo auo, šijor dottor!

Predavanje u Pazinu. Prošle nedjelje dne 27. siječnja predavao je g. prof. dr. Mate Kević o „Narodnoj pjesmi“. Radi studeni i snijega bilo je svijeta po prilici samo 150. Buduću nedjelju dne 3. veljače predavat će g. prof. A. Mučalo o „Čovjeku“. Početak u 10 sati prije podne u dvorani „Narodnoga Doma“.

Parlament razpušten. Novi izbori.

Cesarskim Patentom od jučer 30. januara 1907. razpušteno je carsvinsko vieće u Beču.

To je znameniti dan, jer je s njim završen način izbora zastupnika nepravedan. Buduća zastupnička kuća biti će sastavljena od zastupnika, koje će izabrati svi punoljetni stanovnici izbornog kotara, bez obzira na to, plaćaju li ili ne kakav izravni porez.

Novi izbori za Beč obaviti će se već tekom budućih trih mjeseci, i to za prvi put na temelju obćega jednaka, tajnoga glasovanja.

Novi parlament sastati će se negdje prve polovice mjeseca maja. Dao Bog u dobru čas!

Razne primorske viesti.

Dva javna c. k. bilježnika. Nedaavno je c. k. pravosudno ministarstvo u Beču imenovalo javnim c. k. bilježnici Antona Justi i Antona Petrisa, prvoga za Buzet, drugoga za Krk. Oba ta imenovanja stoje u nekom savezu. Bilježničko ili notarsko mjesto za Krk bilo je već, držimo, treći put razpisano mjeseca febrara ili marča prošle godine. Prva dva puta ne bijaše mohtelja, koj bi bio usposobljen uredovati hrvatskim jezikom, a trebalo je da bude, jer sudbeni kotar krčki broji 19.400 Hrvata uz 1500 Talijana. Za mjesto bio je molio Anton Petris, al da i nije drugoga, nije mogao biti imenovan, neimajući usposobljenja za hrvatsko uredovanje. Prije nije ređ bi ni mario za to usposobljenje. Mislio je valjda da će biti imenovan i bez toga, mislio je valjda da su austrijske oblasti i u tom gore od nekadašnjih mjetackih, pod kojima su javni notari uredovali također hrvatski. Njegov pošto ne bijaše imenovan ni prvi ni drugi put, i pošto se je kod trećega natječaja natjecao za mjesto također Ante Justi, usposobljen za hrvatski jezik, podvrgao se je i on, Petris, izpitu iz hrvatskog jezika i — položio ga je. Više sudište u Trstu dalo mu je svjedočbu usposobljenja također iz hrvatskoga jezika posto ga je odnosno izpitalo i sposobnim obnašo savjetnik toga sudišta Milović. Dugo se je ipak zatezalo sa imenovanjem. Hitelo se je na svaki način Petrisa, a nije se moglo predpostaviti ga Justu-u, sigurno i radi toga, što nije bio usposobljen kao ovaj, a stalno i radi toga jer je Petris imao njeku disciplinarnu izragu. Iztraga je svršila tim da mu se je dalo ukor, al. taj nije zaprijetio a da mu se neda mjesto. Našlo se je u toliko vremena već načina. Razpisalo se mjesto i u Buzetu, i želilo da Justi to mjesto dobije. Justi je molio i za to mjesto. Tada je ministarstvo imenovalo Justu-a za Buzet, Petrisa za Krk.

Mi se radujemo stanovnikom Buzetskoga kotara, što dobivaju vrijednoga javnoga bilježnika, koji će njim stalno biti na ruku i službeno i izvan službeno. Čestitamo i Justu-u nesamo što je imenovan nego i za to što dolazi među onaj naš čestit narod na Buzestini.

Anton Petris vodio je već više godina bilježničku kancelariju u Krku. Nas

tamošnji narod ga stalno pozna. Neznamo da li je od sada hrvatski uredovao. Dok nije imao izpita, mogao se je izpričati da ne zna, pače da nit ne misli hrvatski uredovati. Sada, kad ima izpit, može, dapače mora uredovati hrvatski. To je odvisno samo od onih koji trebaju javnoga bilježnika. Ako zahtjevu da njim spise sastavlja hrvatski, on je to dužan činiti. Ako nebi činio, može se ga svaki čas pozvati na odgovornost i na red. Do naših poštenih ljudi na otoku Krku je, da novi javni c. k. bilježnik Petris uređuje hrvatski.

Eroslava 25-godišnjice smrti istarskog velikana u Šibeniku. Kako se Šibenik za sve, što je narodno, zauzimalje, tako nije mogla orđje ni mučke proći 25-godišnjica smrti velikog biskupa, dr. Jurja Dobrila, koji je sav svoj um i sva svoja razpolagajuća sredstva posvetio istarskom patniku — do onda u svemu zapuštenom i gnjavljenom, našem narodu mile, kako bi rekao blagopokojni narodni trubnik Pavlinović, zadnje posestrice u kolu hrvatskomu — Istri.

Mjestna mlada „Družbina“ podružnica htjela baš ovog dana sazvati prvu svoju godišnju skupštinu u Sokolani, da se oduži istarskom velikanu. Skupštinu otvori njezin predsjednik g. dr. Drinković, sjetivši nazdoče: na današnju godišnjicu, radi koje se baš danas sastalo na I. glavnu skupštinu, i bodreći gradjanstvo, da unapried svo to većma bude izkazivalo svoje rodoljublje, pripomaga juć tužnu Istru. Pročita također izvještaj podružničkog rada, koja je mogla kroz godinu dana poslati Družbi K 1607. Zatim na predlog načelnika g. dr. Krstelja, osobitog prijatelja istarskog nam naroda, bi potvrđena ista uprava.

Sad ustane gorostas, pravi cetinaki sin, objubljeni o. f. Joso Milošević, daroviti govornik, da započme svoje predavanje o neumrlom biskupu. Njegovo predavanje, bolje njegovo spomen-slovo ne bismo mogli našim slabim perom u jezgri izpričati a da ne bi potamnila njegova vrijednost. Došli je kad rećemo, da je tako zanosno govorio, kako sam on znade, da je kao nekom tajinstvenom silom neprestano iztrgavao iz ustiju prisutnih odobravanje i pljeskanje, a na svršetku bi oduševljeno pozdravljen.

Za njim htjeda i pozpni pjesnik, učitelj Sirovica, pozabaviti skupštinare. On je uz „neopisivo odobravanje deklarirao svojom naravnom vještinom pjesmu „O jeziku“, našeg velikog pjesnika Preradovića.

Na koncu orkestar občinske glazbe započme izvadjati razne komade, dok su se mladi uhvatili u kolo, da se pozabave. Ova zabavna večer liepo se je ovdje dojmila, pa je nade, da će se Šibenčani unapried još bolje oglasivati vapaju istarske mukotrpane braće.

U morskih valovih*, kriminalna pripovjeka, napisao E. Koenig. Ova ponajbolji pripovjedat prikazuje nam u toj radnji kako se razspan i lalokouman čovjek ne žaca ni najvećih zločina pa čak baca svog rođunog brata u more. — Pripovjest „U morskih valovih“ pisana je tako zanimivo, da ju čovjek ne pušta lahko iz ruke, kada ju počne čitati. Knjiga stoji 60 filira, a izašla je nakladom kr. sveučilištno knjižare Fr. Zupana (St. Kugli) u Zagrebu te se može dobiti u svim hrvatskim knjižarama.

Raspisane profesorske službe. Na hrvatskoj državnoj gimnaziji u Pazinu imaju se početkom školske godine 1907/08. popuniti 4 profesorska mjesta i to 2 za klasičnu filologiju, jedno za zemljopis i poviest i jedno za prirodopis kao glavni a matematiku i fiziku kao sporedni predmeti.

Promaknut na čast doktora prava. U četvrtak bio je promaknut na čast doktora prava na sveučilištu u Gracu g. Josip Mandić iz Trsta vježbenik na zemaljskom sudu u Trstu. Čestitamo.

Sastanak talijanskih prakra iz Istre. Ovog čedna sastaju se talijanski prvaci Istre u Trstu, da se dogovore glede budućih izbora za carevinsko vieće i da imenuju kandidate za pojedine kotare.

Francina i Jurina.

Fr. Bluezi sada Lošinjanom, da njim je prišlo 100 kvintali formentuna brez daciija.

Jur. Za paaju viru kad njim je tuo skrokalo, tuo je lipo komun Lošinjski pod kontrabuand konsenjal dvim njenim ljudima. Nego je prišlo dilo na vidilo i sada jima fianca ta posal v rukali.

Fr. Sada je dunkve doba da se i druge moganje odrkiju i kamo su šli oni 57 kvintali zita ki su prišli 1905. godišca s bracierun v Lošinju. Me par da jih je tuktual isteš destin od formentuna.

Jur. Inšoma vidit ćemo ce će se dogodit. A Lošinjanom ovo neka bude za nauk, da ako valjalo suamo govorili, valjalo bi... i budjalo bi... i opota valjalo bi... brez nikad dat se napreda brez straha, da će jim se još kungod treftit i huja nego od formentuna.

Br. 109/b.

Razpis natječaja.

Usljed zaključka sjednice občinskog zastupstva od 24. t. mj., razpisuju se sljedeća mjesta, koja se imaju popuniti kod ovog občinskog glavarstva.

1. Mjesto tajnika-blagajnika sa godišnjom plaćom od K 1920, isplativih u jednakih postecipatnih mjesecnih obrocih.

Molitelji na to mjesto moraju poznati u govoru i pismu hrvatski, talijanski i njemački jezik.

2. Mjesto občinskoga redara, sa plaćom od K 90 mjesecnih, te godišnjih K 150 za odštetu uniforme. Mjesecnu plaću dobivati će imenovani radur postecipatno iz občinske blagajne.

Molitelji moraju dokazati da poznaju hrvatski ili slovenski jezik u pismu i govoru, osim toga moraju poznavati u govoru talijanski i njemački.

Dotične molbe imaju se predložiti podpisanomu glavarstvu, eventualno uredovnim putem, najkasnije do konca mjeseca febrava t. g.

Glavarstvo občine

Veprinac (pošta Ičići) 28. jenara 1907.

Načelnik:

Ivan Bachtel m. p.

OGLAS.

Treži se vješt trgovac i gostioničar za vodjenje trgovine mješovitim blagom i gostione u „Narodnom Domu“ u Buzetu.

Eventualne ponude je odpraviti na podpisanu mjksanje do svršetka veljače t. g.

Buzelsko draživo za štednju i zajmove.

Buzot (Istra).

Hrvati!

Kupujte žigice

Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

